

bedrijf in de wereld, maar kan de verantwoordelijkheid die daarbij hoort maar nauwelijks aan. De grootmachten tonen zich vooral belegger, geen aandeelhouder. Nog onvoldoende zijn hun inspanningen om bedrijven actief te volgen en te zorgen voor het noodzakelijk tegenwicht in gesprekken met bestuurders. De kritiek op hun wat lakse houding groeit snel.

“Als aandeelhouder heb je twee mogelijkheden: je kunt je stem laten horen of je belang verkopen als dat niet het gewenste effect sorteert. Het grote probleem bij passief beleggen is dat je niet met je voeten kunt stemmen. Je kunt niet zomaar uit bepaalde aandelen stappen, je moet de index volgen. Je hebt geen tanden meer. Tegelijkertijd is het lastig om actief in dialoog te gaan als je 20 procent van de beurs bezit, zoals de grote drie samen. Met welke onderneming ga je echt in gesprek? Dat is lastig als je belangen hebt in duizenden ondernemingen.”

De grote vermogensbeheerders tappen voorlopig uit een ander vaatje. Ze proberen op macroniveau hun invloed te laten gelden. “Dat zie je aan de aandeelhoudersbrieven die BlackRock-topman Larry Fink ieder jaar publiceert. Daarin roept hij dan topmannen op om werk te maken van minder CO₂-uitstoot. Maar dat is wat anders dan op microniveau een aantal bedrijven eruit te lichten, waarmee echt het gesprek aangegaan wordt.”

GEMAK

Van passief beleggen naar passieve aandeelhouder. Het is een trend die volgens De Koning al tientallen jaren zichtbaar is. Hij wijt het aan de ‘institutionalisering’ van de beleggingswereld, door de opkomst van beleggingsfondsen en etf’s en het toegenomen belang van pensioenfondsen. “Het was lange tijd gemeengoed onder bepaalde

delen van de bevolking om een twintigtal aandelen in portefeuille te hebben en die dertig jaar vast te houden. Die wereld is grotendeels verdwenen. Er zijn nu allemaal tussenpartijen bijgekomen waardoor jij als belegger vervreemd raakt van de bedrijven waarin je belegt. Iedereen lijkt vergeten te zijn dat je ook een beetje eigenaar bent van een bedrijf. Dat je ergens ook iets van invloed kan hebben.”

Voor Jan de Koning (veertig jaar) begon beleggen toen hij dertien was. “Ik zag optiekoersen in de krant. Een optie Hoogovens die de dag op 1 gulden begon en op het einde van de dag 1,50 gulden waard was. Wow, dacht ik, dat is gemakkelijker verdienen dan ik nu doe op mijn spaarrekening.” Hij besloot de bibliotheek van zijn woonplaats Gouda leeg te lezen voor zover het beleggingsboeken betrof en zette zijn spaargeld voortaan aan het werk op de beurs. Daar kwamen tijdens zijn studententijd de opbrengsten bij uit de beleggingswebsites die hij beheerde.

AFWIJKEN

Aandelen zijn voor De Koning al die tijd meer gebleven dan een naam, een logo en een koers. Tijdens zijn werk als fondsbeheerder spelde hij de jaarstukken van ondernemingen om ze zo goed als mogelijk te leren kennen.

Dat veel kleinere beleggers dat niet meer doen, vindt hij te begrijpen. “Hoeveel mensen die in fondsen beleggen weten echt waar ze in zitten? Ze kunnen hoogstens een paar bedrijven noemen waarin het fonds belegt, maar daar blijft het dan ook bij. Dat is ook logisch. Als ik mijn auto laat repareren, hoef ik ook niet precies te weten wat die doet of welke onderdelen vervangen moeten. Zo lang als het ding maar weer rijdt en de kosten acceptabel zijn.”

Die hang naar gemak wordt

